~~45267~~/C 45333/B

A XXX Rny

Opera [F]
vol 2

FREDERICI RUYSCHII

*Anatomes & Botanices Profeſſoris, Academiæ Cæſareæ Curioſorum Collegæ, nec non Regiæ Societatis Anglicanæ membri,*

# ADVERSARIORUM
## ANATOMICO-MEDICO-CHIRURGICORUM
## DECAS PRIMA.

In quâ varia notatu digna recenſentur

*CUM FIGURIS ÆNEIS,*

CUI ADJUNCTA EST

MICHAELIS ERNESTI ETMULLERI

*EPISTOLA PROBLEMATICA*

Ad V. C. FRED. RUYSCHIUM

DE

*OVARIO NOVO.*

AMSTELODAMI,
Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS,
MDCCXXIX.

# ADVERSARIA ANATOMICA.

Vitam mihi, ſanitatem, animum, atque vires benigniſſimè largitus eſt Deus Ter Optimus Maximus, ut cum gaudio abſolverim jam pridem Theſauri mei Anatomici decimum. Conſtitueram opus illud continuatâ porrò ſerie producere; ſed re penitiſſimè expenſâ mutavi ſententiam: quia longè magis me prodeſſe poſſe Lectoribus credidi, ſi omnem deinceps facultatem, quâ Deus me ditabit, impendero conſcribendis iis, quae puto à me vel primò fuiſſe inventa, aut ſi forte Alii me prius detexerunt, clariorem tamen in lucem per me protracta, jure quodam mihi fas ſit aſſerere.

Quum verò ſuper hoc negotio cum animo meo ſeriò, & diu deliberarem, auſpicatò in memoriam venit propoſitum egregii Johannis Baptiſtae Morgagni, quod in Medicinae eximia commoda proſecutus fuit, dum titulo Adverſariorum Anatomicorum evulgavit ea, quae eleganti induſtria repererat, aut revocaverat ab interitu, olim tamen cognita. Quoniam enim ita inſtituenti animum opus haud eſt, ut de concinnando rerum ordine multum ſit ſollicitus, parcit tempori, rerum obſervata auget, effugit repetitionem, longeque magis incumbit gravi materiae, quam inanibus ornamentorum. Imitari conabor id ipſum, ut oportunitatem nanciſcar, quâ emendem errata mea Anatomica, quae ipſe fortè in aliis meis olim ſcriptis commiſi: Quis enim mortalium omnibus ſe horis ſapere jactet? Quis ab errore immunis? de me, id vel cogitet, abſit! Satis ſuperque vidi, atque dolui, hinc inde excidiſſe feſtinè, quae matureſcentis ſenii prudentia aliter dictata vellet, multumque referre, an juvenili impetu efferantur quaedam, an verò ab Octogenario multos preſſa in annos prodeant. Sed & ſimul utar lege, quae cunctis praeſcripta eſt naturae

Cultoribus: ſcilicet, ſi erroris quid perſpexero in operibus alienis, monebo audacter; neque tamen hac ego gratiâ Eosdem aſpernabor: quia homini impoſſibile puto, ita benè ſubductâ ad ſcripturam ratione eſſe, ut nihil poſtea vel ipſe corrigendum aeſtimet.

Ipſe gaudebo ſane, ſi quis in méis deprehenſa vitia in melius commutet: *Damus hanc veniam, petimusque viciſſim.*

## I.

### *De Conceptu foecundo; Seminisque recepti hoſpitio & viâ.*

AD conſcribendam naturae ipſius pulchrè intellectae hiſtoriam obſervata per ſenſus prius requiri, id ſatis ſuperque conſtat; atqui in illa nihil cognitu difficilius, uſuve praeſtantius, legitur, quam enarratio ſincera eorum, quae in animalibus, maximè autem in homine ipſo, ſpectari queunt; cujus interim deſcriptio nuſquam minùs certa vel clara habetur; quam ubi occupatur in contemplatione ortus ipſius: quare Alexander, ut praeclari quid in hiſce addiſceret, immenſos adeò Theſauros effudit, quibus utens Ariſtoteles indagavit hanc Phyſices particulam, quae circa generationem animalium verſatur. Et profectò maximus inter veros Philoſophos habendus Guilielmus Harvaeus, qui ut orbis eruditi lux, ita Brittanniae intaminatus honor, plus promovit hanc hiſtoriam ſolus, quam caeteri unitis laboribus; huic quippe Sereniſſimus Magnae Brittanniae Rex, Carolus primus, animo verè Regio, quam generoſiſſimè largitus eſt, quae vota Harvaeana tantum opus molientis petebant.

Mihi ergò ſenſa hujus conſulenti mirum ſemper viſum fuit, quod velit, ſtatim à coitu atque foecundo conceptu inciſis foemellis nihil Seminis Maſculini in Utero, ac in cavis Tubarum Fallopii, apparere. Aſſerti quidem hujus veritatem auctoritas Viri aſſeruit quam plurimis, mihi reliquit ſemper dubium. Circumſpexi ideò à multis abhinc annis ad omnia, quorum indicio ſcire poſſem, quid in hac re doceret ipſa rei ſpeculatio. Rarum eſt, quaerenti eventum reſpondere in hisce:

ce: rariſſimum omnium, in ipſo corpore humano cernere, quid hujus rei contingat: quare mihi, bis jam hac contemplatione fruenti, viſum eſt vobis, Viri Nobiliſſimi, explicare rem utut reperi.

Juvenis aetate atque vigore corporis, utpote trigeſimo vitae anno nondum perfunctus, formoſâ meretricis pulcherrimae facie pellectus, eò rem deduxit denique, ut complexu venereo illius, ſuis ex votis frueretur. Simul ac verò ſuam voluptatem expleverat, deteſtabili facinore ſcorti jugulum ita diſcidit, ut extempiò moreretur: ſtatim nos duo poliatri, ſimul cum chirurgis, juſſu Magiſtratus eò miſſi, ut cognoſceremus conditionem vulneris; atque de eâ Judicibus renunciaremus ſcripto.

Deprehenduntur à nobis Vaſa ſanguifera Colli ita abſciſſa, ut illicò inevitabilis mors ſubſequuta fuerit: cum verò ſcirem, quae contigerant, incidi abdomen cupidiſſimus videndi ea, quae in Utero atque partibus conceptui propriis forte occurſura eſſent.

Quam prudentiſſime ergò Uterum, Ovariorum ductus, & annexa, Cadaveri exemi: vidi Os Uteri clauſum, leniſſimè digito preſſum ſe aperire, atque ſeminis guttulam dimittere, ſtatim ſuſpicatus, quid rei futurum eſſet, coram Viris Eruditiſſimis atque faciundo Medicinam claris, Henrico à Bronckhorſt, Hermanno Schyn, & Juſto Freder. Ritmeyero, Medicinae Doctoribus, Uterum ſecundum longitudinem ſuſpenſâ manu, ne quid turbaretur, aperui, vidimusque cavum Uteri albo, naturali, atque bono ſemine maſculino repletum, utramque etiam Tubam Fallopianam eodem ſemine plenam: quare miro ſioc phaenomeno bene ab omnibus perſpecto; ilicò cuncta haec immiſi liquori meobalſamico, ubi ſicuti illis Clar. viris praedixeram, induruit ſemen locis iiſdem atque adhaeſit, ut vel jam adhuc luculentiſſimè videri queat, nullâ omninò re mutatâ, niſi quod cuncta jam vi liquoris obduruerunt. Idem olim vidi in cadavere mulieris, cum adultero deprehenſae in adulterio, ſtatimque à marito deprehenſore interfectae, ut deſcripſi in Theſauro Anatomico, quem ordine vt°. evulgavi. Hinc ſuſpicor ad foecundum conceptum, ipſum craſſum ſemen in interiora Uteri, & Tubarum Fallopinarum recipi, non tantum id, quod ſpirituum exhalantium ſpecie eò per-

 vadere

vadere quacunquè demùm viâ Harvaeani autumant. Teſtatur Fallopius ſaepenumero ſe in Tubis hiſce verum Semen deprehenſum plurimis Spectatoribus obſervandum praebuiſſe. In Obſerv. Anatomicis. Vid. & de Graaf, de generat. mulier. Cap. XIV.

## I I.

## *De Ovario, ut habetur, novo, & de Hydatidibus plura.*

QUum verò Genitales in foeminâ partes adeò compoſitae ſint, mirisque intricatae involucris, ſimul rara adeò ipſis oculis ſpectaculorum circa fabricam tempore foecundationis occaſio, quis miretur varias hinc exoriri ſcrutantibus ſententias ſuper iisdem rebus! Ideo poſt binas, quas modo deſcripſi, obſervationes, commode dabo reſponſum Epiſtolae, quâ me decoravit publicis excuſâ typis Vir Clariſſ. Mich. Erneſtus Etmullerus, anno jam elapſo; ſatius quidem fuiſſet reſpondendo obſequio citius defunctum me fuiſſe, fateor, at varia, neque temerè effugienda negotia, votis ſaepe meis obſtant, occupato autem homini, longè magis ſeni, familiaris nimium agendorum procraſtinatio atque tarditas quaedam ſingularis.

Scripſerat quidem in illa Vir praeclarus, Dexterrimum artis Anatomicae cultorem Martinum Naboth exiſtimare, inventum ſibi novum, fortè unicum, Tertium ſaltem Ovarium, rejicere ideò illa pervulgata duo, quae omnes hactenus pro veris admiſere poſt Harvaeum Ovariis muliebribus, neque agnoſcere niſi unicum hocce novum pro vero. Quum verò Celeberrimus & praeclarus Profeſſor Etmullerus meam ſuper novo hoc dogmate ſententiam pariter requirat, tamen reſponſum haud feſtinavi, quia innumeris occupabar ſcrutationibus ſtructurae Viſcerum aliorum, tum etiam, quia prius neceſſe habui in cadaveribus muliebribus omnia perquirere, denique, quoniam ea jam argumentorum pondera Etmullerus attulerat, quibus multa addenda me habiturum eſſe vix ſperabam. Profiteor igitur palam, plurima me cadavera foeminina, eaque variae valde aetatis, incidiſſe, atque intento perluſtraviſſe animo & oculo, neque tamen unquam in cavo Uteri vidiſſe ali-

aliquid, quod ullâ omninò ſpecie Ovarium verum referret. Deprehendi quidem interius in Utero circa ejus Colllum Fabricam talem, qualem Eruditiſſimus; atque Elegantiſſimus Morgagni deſcripſit operis ſui Pag. 11. § 14. Depinxit verò quàm exactiſſimè Tab. 3. ſupra literam K. rugis, fibris, valvulis contextam. Ibidem loci frequens ſic ſatis eſt cernere Hydatides vario ut numero & ſitu, ita & magnitudine. Videtur autem harum quasdam tum forte occurrentes Laudatiſſimus modò Auctor citato eodem depingendas curaviſſe loco.

Nunquam verò cogitandum erit, has ipſas vel Ovarium, vel aliquam illius partem; conſtituere. Neque certè Perſpicaciſſimus Regnerus de Graaf in aureo de Genitalibus Mulierum libro, capite ſeptimo, poſtquam deſcripſerat has Valvulas, nec minus nitidè Tab. IX. ſub literis D. C. E. & Tab. X. Lit. H. K. L. depinxerat, unquam ſomniavit de ſtatuenda hic Ovarii ſede. Videtar tamen Clariſſimus Naboth contemplatione eorum, quae jam deſcripta dedi, in ſententiam hanc uimis profectò praeceps incidiſſe. Quae autem Egregius Vir argumenta allegat, ut paradoxum ſuum firmet, diluit Inſignis Etmullerus. Profectò audacter nimis auctor ille aſſerit, *Conceptum fieri potuiſſe absque ſubſidio ullius Veſiculæ ex Teſtieulis Foemineis oriundæ, & mulieres concepiſſe, imo peperiſſe, quæ tamen omnibus Teſticulorum Veſiculis caruerant.* Undenam, quaeſo, id perſpectum fuit? quibusnam documentis evincitur? quonam modo probari unquam poterit, his Foeminis tempore conceptus nullas adfuiſſe Veſiculas? an quia poſt geſtationem, partum, mortemque, nullae inventae fuerunt? nemo certè facilè patietur debili adeò ratiocinio eripi ſententiam, quae Accuratiſſimorum Virorum ſagaciſſima indagine tanto annorum ſucceſſu plusquam probata fuit, & accepta. Neque multum proficit exemplo, quod ad aſſerendam opinioni ſuae fidem citat ex auctoritate Clariſſimi Profeſſoris Chriſtiani Schambergii, quum ait: *In incidendo cadavere puerperæ ilicò poſt partum difficilem mortuæ inveniſſe molem Teſtium ſolitâ magnitudine quadruplo majorem, intra eos verò nec Veſiculas, nec Glandulas; ſed abundantis pinguedinis, cum pilis intermixtis, copiam.* Namque morbi nativam partium fabricam ſubitò immutant, ſaepeque conſtitit novem menſium geſtationis

tempore ipſa Ovaria omnium minimè Veſiculas ſuas offerre, ſed toto hocce decurſu in officio ſuo, quaſi otiando, feriari: imò verò ne tunc etiam, ut & ilicò à partu haud apparet illa interior Colli Uterini ſtructura. Ipſe ego ſaepenumero Steatomata ejusmodi reperi in Teſtibus; quin & à longo tempore inter Muſaei mei rariora aſſervavi Ovaria, in quibus Atheromata inveni pultaceâ plena materiâ, neque id modò, verum Dentes veros, atque ex amuſſim factos, diſpoſitos autem racematim ibidem repertos figurâ dudum expreſſi in Theſaur. Anatom. 1°. ut & alium dentem humanum in Atheromate Ovarii ſtabulantem reperi, qui nunc à capillo pendens, tenetur pede anteriore ſceleti nitidiſſimi murini in eodem meo armario.

Quam improbabilis, ne gravius apponam quid, eſt enunciatio Nabothii, qui ſtatuit Tubas Fallopii, neque virile ſemen ex Utero ad Teſtes, neque ab his in Uterum Ovula contenta deferre?

Utinam ponderaſſet Vir Egregius paulò majori cum curâ, quae Viri Clariſſimi, Graafius, Hornius, Drelincourtius, Swammerdammius, Cyprianus, Nuckius, Malpigius, tota in Brittanniis & Galliis eruditiſſima Societas, tot experimentis, Embryonum, Abortuum, Partuum, Monſtrorum, in hominibus brutisque obſervarunt, atque conſcripſerunt! utinam trutinaſſet ſollicitus quae in recentioribus Academiae Regiae Pariſienſis monumentis habentur de Foetibus in ipſo Ovario, in omni parte Tubae Fallopianae, aequè ac in cavo Uteri repertis! haud crediderim ob unam, aliamve levem ſatis ratiunculam deſerturum fuiſſe ſyſtema, cui ſtatuendo tot, tamque Egregii Viri operam navaverant; haud quaquam porrò dubito, quin optimus opinionis hujus Auctor, praelectâ Obſervationum praemiſſarum utrâque, ceſſurus ſit veritatis viribus.

Denique video D. Naboth proferre contra vulgarem Medicorum Doctrinam, quod Tubae Fallopianae ſaepe circa Fimbrias ſuas laceras ita conſtrictae fuerint, ut coaluerint omninò. Vera quidem haec agnoſco expertus. Sed quid inde infertur! profectò id unum, per morbos haec contingere ſcilicet. Nunquam tamen exemplo vero conſtitit mulieres, diu poſtquam utraque Tubarum concreverat penitus, concepiſſe,

ſciant

ſciant hâc occaſione Anatomes ſtudioſi veriſſima eſſe, quae dudum evulgavi ſcribendo: aliquoties me obſervaſſe Fimbrias Fallopianarum Tubarum in unum coaluiſſe cum Ovariis ipſis. Ut enim Anatomicorum decus, amicusque mihi, dum fata ſinebant, integerrimus, Regnerus de Graaf, id ipſum haud tantum obſervavit Lib. de Genital. mulier. Cap. I. ſed & icone vivâ expreſſit Tab. XIX. fig. 5. & fig. 1. literis C. F. atque Fallopius id toties viderat, ut in Inſtitut. Anatom. id fere ſemper putaret, ſed errorem correxit in Obſerv. Anatom. ita ego ipſe ſpecimina talia in Muſaeo meo adſervo. Quia tamen Inſignis inter Anatomicos Morgagni, poſteaquam id in Obſervationibus meis Anatomico-chirurgicis legerat, dubitavit an ſaepe fieret, nec videtur Ipſe illud unquam oculis ſpectaſſe ſuis, promptus ſum profectò, qui Eximio atque Meritiſſimo Profeſſori, ſi id modò velle reſcivero, transmittam ipſe ſpecimen ritè paratum, ut conſervari queat, in quo rem ipſam contemplabitur; quum plura exempla praeſto mihi ſint. Neque diffitebar interim, quum res ipſa ita ſe habeat, longè frequentius me illud fuiſſe expertum in vetulis, decrepitis, effoetis, quàm in corporibus juvenilibus.

Quae quidem omnia, ut ad propoſitum revertar denique, id efficiunt, ut firmus credam certusque, quod tamen tanti Viri pace dictum velim, Ovarium illud fictum Nabothianum fuiſſe modò Hydatidum, inter rugas Valvuloſas Os Uteri internum obſidentes natarum, congeriem. Hydatides autem hujusmodi, ut in omni morbo lento partes quascumque occupant, ita viſcera praeprimis infeſtare interiora obſervantur frequentiſſimè. Ego verò cenſeo Hydatidas eſſe extremitates Vaſorum ſanguiferorum, quae priorem ſuam mutaverunt naturam, atque in vitioſam degeneraverunt fabricam. Id didici maximè ex eò, quod Placentas, in quibus nulli Lymphae ductus inveniuntur, aliquoties ſpectaverim Uterinas, imò & inter mea aſſervem hucusque quae unam partem omninò in Hydatides converſae ſunt, aliam verò partem ſanae, quin imò habeo alias, quarum tota fere in Hydatidas haſce permutata cernitur, quae alii habuerunt pro falſa conceptione. Jecinora quondam inveneram, quae etiam penes me recondita ſervo, quorum tota moles abierat penitus in Hydatides. Demonſtrare quoque poſſum in Muſaeo meo Peritonaeum Hydropicae

foe-

foeminae integrè converſum in Hydatidum texturam. Videre etiam mihi quondam contigit in ipſo plexu Choroide Hydatidum quam plurimas. Neque tamen uſquam frequentius reperias id genus mali, quàm in Abdominali regione; ita tamen ut longe plus, & acerbius foeminas infeſtet, quam viros. In ipſo autem corpore foeminino magis ovaria, quam alias partes, occupat. Quam mirabile eſt, licet ſit adeò frequens, videre ampullulas aquâ turgentes ab ipſo pendere tam Utero, quam ab annexis illi partibus, quae Uniones ſanè referunt haerentes à pedunculis varietate longitudinis admodum diverſis? huc autem advertas, quaeſo, animum: naſcuntur aliquando ex Hydatide parvâ utres ingentes profectò, dum exiguo ab inchoamento creſcit aſſiduo novi humoris appulſu in terribilem molis immanitatem, quâ totum abdominis cavum ad crepaturam uſque repletum viſum quandoque fuit. Malum ſanè frequentius multò, quàm creditur. Fit eâ re morbus, quem Hydropem clauſum vulgus appellat. Qui absque undulatione eſt, uniformi, duriſſiméque tenſo tumore manifeſtatur, neque patitur prementi cedere partes, nec ſonum edit ullum oſcillante corpore. Memor equidem pulchrè ſum caſus, dum in cadavere muliebri, aperto abdomine inveni ſaccum aquâ turgidum, adeò certè magnum, ut ſeroſi liquoris copiam contineret, quam novem vulgares urnae (quas *water-emmers* Batavi appellant) tantum capere poterant. Mirum verò, extrâ membranaceum huncce ſaccum nihil in Abdomine praeterea inveniebatur laticis.

Ipſe autem capax hicce ſaccus ex Hydatide expanſâ, in molem hanc vix imaginabilem increverat, interimque pro rato, quo increſcebat, pellis ejus incraſſeſcebat ſimul. Quod etiam in omni ferè ſimili tumore fieri ſolet. Quod enim? in Ganglione, Atheromate, Meliceride, Talpâ, aliisque id genus Tumoribus, quae in principio tenues erant pelliculae, ubi multum increuit Tumor, inſtar craſſioris, lentique corii ſpiſſantur. Ita quoque Veſica urinaria diu à magno extenſa calculo ſe ipſâ multis vicibus craſſior reddi toties conſpicitur; quod qui ignorant, infeliciſſimè ſaepe hâc de cauſâ in Lithotomiâ errant Artifices.

Omnia nunc haec obſervata nos docent, haudquaquam abſonum eſſe, ſi dixero, ut jam antè, Hydatides haſce circa

Uteri

Uteri internum Os in cauo ejuſdem ſæpe natas mirabilia quam plurima efficere.

Manum ergò ſubducerem de tabulâ; niſi unum alterumve adhuc Viro Celebri memoratum vellem: diſſecuiſſe me ſcilicet ante quadraginta & ſex abhinc annos in demonſtratione publica Cadaver mulieris, atque inveniſſe in cavitate Uteri ejuſdem Embryonem, qui corpore ſuo toto æquabat Hordei mundati granum, ſimulque quam clariſſimè deprehendiſſe in ipſo Ovario cavitatem quandam hærere, quæ manifeſtò habebat Ciceris magnitudinem, cujus concava facies ſanguinolenta ſpectabatur atque rugoſa, planè eodem apparatu, quo concava Uteri ſuperficies ilicò à partu ſemper videtur. Forte quoque fidem receptæ aſſerit ſententiæ pulchri exempli ſpeculatio; etenim Uterum muliebrem conditum habeo, cujus Ovarium multa continebat Ova, ex quibus crepantibus, ſectisve, exſiliit lymphaticus humor, verum inter plurima horum unum ſpectatur Ovario adhuc adhæreſcens, interim tamen imprægnatum fœcundatione genitali, ut Tibi cernere datur contemplanti annexam hic figuram. Ad Te ſe convertit mea ſcriptura Clariſſime Etmullere, qui occaſionem feciſti huic diſſertationi, quam locupletiſſimo augmento amplificare datum eſſet, niſi actum non agendum ſcirem.

## III.

## *De Glandulis Cutis humanæ, atque de Papillis nervoſis.*

AGite jam, experiamur quid ſenſus de hiſce doceat? utrasque Cuti adeſſe aſſeruere Steno, Swammerdam, Malpigius, magna illa & clara in Anatome lumina. Utque fieri natum, audaciâ aſſerendi hoſce Auctores multum adhuc ſuperaverunt cæteri, licet minus inſtructi fuerint experimentorum ſupellectile, ſed fœcundiores figmentis. Vidi ita quondam Iconibus has ita delineatas, ut obſtupuerim merito ad infrænatam adeò licentiam fingendo, ſpecta Tabulas, quibus Celeberrimus Prof. Bidlous haſce depictas evulgavit in magno ſuo opere Auatomico, confer deinde accuratam rei ipſius

conſiderationem, ut videas quam ſibi indulgeant ſæpe Auctores, quantâque ſit circumſpectione opus, antequam tuto iis fidat Philoſophus. Fateor interim, poſt tot molimina nunquam Glandulas haſce detegere me ita valuiſſe, ut eas deſcribere poſſem, imò ne videre quidem licuit. Devinctum itaque me profiteor Illi, qui eas ibidem exiſtentes oculis exhibuerit meis. Interea loci unicuique ſpectatori harum deliciarum idoneo demonſtrare jam poſſum, & quidem jam tantum, Organum nervoſum cutaneum tactui exercendo proprium dicatum. Quum enim haud ita dudum Vaſa ſanguifera in binis Cruribus humanis materiâ meâ replerem in alios uſus, aliudque proſequerer eo ipſo propoſitum, bonâ fortunâ & auſpicatò evenit, ut ita replerentur ambo, ut undique penitus ruberent præ inenumerabili Vaſculorum multitudine. Hoc ipſum quum lætabundis perluſtrarem oculis, ilicò liquidò advertebam toto Cutis tractu plurima loca eſſe albicantia, turgidula tamen, atque in obtuſum elevata apicem, denique Pilis enatis originem clarè præbentia. Quæ contemplatus facilè cenſui Nervoſas haſce extra minima Vaſa repleta Papillas eſſe habendas. Facit imprimis eò mira ſimul obſervatio, dum toto Cruris, Pedisque ambitu evidenter ubique cernerentur, neque tamen ulla inveniretur in convexâ parte Pedis, quam dorſum ejus vocant vulgò. Quid inde? an tactui minus eſt apta nata hæcce pars? omnino. Experire, & invenies. An ibidem igitur nullæ adſint? id haud dixero. Forte minores, aut profundius ſitæ, minus apparent. Fateri tamen cogor, me ipſum olim, & ſæpe, credidiſſe non modò, ſed & ſcriptis aſſeruiſſe Glandulas haſce cutaneas adeſſe. Sed magis id egi præceps, & abreptus auctoritate omnium fere Anatomicorum, quam veris experimentorum documentis. Scire tamen eſt, inter cuncta argumenta nullum plauſibilius eſſe, quod Glandulas haſce doceat adeſſe, quam mira illa in morbis tubercula, quæ toties ſub Cuticulâ ex ipſa ſe Cute elevant, atque protuberant.

Ipſe utique in armario plura talia ſpectanda ſervo. Verum, ubi cum curâ hæc examinavi, putavi Glandulas non eſſe, ſed Epidermidis quaſdam elevationes.

Neque alienum me fateor à ſententiâ, quam Amicus meus Clariſſimus Hermannus Boerhave, Botanices, Medicinæ, &

& Collegii Practici Profeſſor publicus in Academia Lugduno Batavâ ore, & literis, mihi explicuit.

Ille ſcilicet reperit ſub Epidermide in ipſâ Cute, aut quandoque infrà ipſam, hærere parva quædam receptacula, rotundula, ambitu tenuis membranulæ confecta. Hæc quidem ſuperiori, quâ Epidermidem ſpectant, parte aperta obſervat ita, ut anguſtato tamen orificio conniveant, neque facile nimis contentum humorem eructent. Vidit quoque evidenter Epidermidem ipſam pertuſam ibi, ubi hæc folliculorum emiſſaria adſunt, ut ex ſpecu cavo cum folliculo cavo in orificia eorum anguſta, ex his per apertam ſuper eâ Epidermidem iter ſit quandoque patulum. Membrana conſtituens Vaſcula hæc undique pertunditur per extremas fiſtulas adferentes humorem blandè pinguem, dum recens omninò huc allabitur, eſt enim tunc tenuis, limpidus, inodorus, inſipidus. Ubi vero receptus hic loci quâcunque inertiâ diutius hæret, exhalante ejus parte liquidiſſima inſpiſſatur, tenax redditur, utque oleis ferè proprium ceræ tenacis indolem adipiſcitur, ſtagnat, vix perſpirat, augetur, tubercula creat, & morborum cutaneorum frequentiſſimam, licet prætervifam, cauſam præbet. Putat autem humorem hunc unctuoſum, in ſanitate incolumi, emolliendis, laxandis, à rigiditate & ariditate præſervandis, in flexilitate requiſitâ conſervandis extremis inſervire; defectu verò ejusdem diros excitare morbos. Hunc eſſe aſſerit oleoſum liquorem, quem recentiſſimis inventis oculis ſpectabilem reddit Leeuwenhoekius, ut ipſi mihi per comitatem ejus inſignem videre licuit. Hunc eſſe eundem, quo inuncta cernitur largiſſimè facies ſanorum, ſimul ac blando ad ſaturitatem ſomno refecti ſplendentem quaſi ex inunctione olei vultum exhibent.

Hanc ipſam pinguedinem Capillos inungere, juxta eosdem defluere, atque flexilitatem iisdem conciliare unctuoſam, ne ariditate findantur, qui aliter unus eſt inter morbos capillorum. Deprehendi imprimis hæc organa iis corporis locis, ubi partes magis exponuntur aëri, ſibi mutuò magis contiguæ ſunt, aut attritu quodam maximè agitantur. Unde ad palpebras, faciem, naſum, axillas, inguina, præputium, nates, pedum inferiora, imprimis apparent. Quando liquor hic ſpiſſatur, facit illas exiguas papillas albas, quæ glandes valde parvas refe-

 runt,

runt, in facie frequentes, inprimis in naſo: hæ preſſæ fortiter eructant lentem materiem, albam, ceraceam. Si folliculi magis replentur fiunt tubercula parva, quæ partes contiguas leniter inflammando, rubedinem, pruritum, puſtulas faciunt varii coloris, adſpectus ingrati. Quando deinde turgent magis, craſſamentum incipit per meatum folliculi uſque ad ſuperficiem Epidermidis per meatum illius exire, & quâ parte aërem experitur cæruleſcere, vel nigreſcere, in apice; ſi tum fortiter premitur intra binos oppoſitos digitos, tum ex ampullato receptaculi ventre lenta materies per anguſtatum collum preſſa, in ipſo hoc tranſitu formatur in cylindrum contortum, qui apice nigro, longo, albo, intorto, corpore, tam exquiſitè vermiculum refert, ut Medici pariter & idiotæ decepti hâc imagine putent ſe vermes cutaneos oculis vidiſſe.

Verum quando magis increſcens magisque, turget aggeſta materies, tum Atheromati, Meliceridi originem dat veram & unicam, prout materies pulti, vel cerato melli magis aſſimulatur. Quin etiam, quando tubera talia maligna evadunt Lepram, & Cancrum cutis; nec non Elephantiaſin, excitari autumat. Atque huc uſque animi ſui ſententiam ſuper his mihi explicatam paucis dedit, poſcentique evulgare hac occaſione conceſſit: poſſet verò eam locupletiſſimis rerum documentis amplificare, atque hinc docere veriorem methodum affectus cutaneos curandi. Neque ego ipſe hiſce magis inveſtigandis deëro: interim tamen nemo corpora hæc potius Glandulas, quam receptacula humoris pinguis vocabit. Tu interim vides, mi Lector, haud ita inſulſum me eſſe, ut eſſe negem, quidquid propriis non uſurpo oculis.

Abſit talis à me vanitas. Id aſſero verus, mihi nondum viſas eſſe, ideoque devinctiſſimum me fore illi, qui luculenter easdem indicaverit. Neque eſt quod putet quis ſudoris excretionem abſolvi per ſubcutaneas Glandulas, licet plerique ita aſſentiantur præeunti Excellentiſſimo Anatomicorum Marcello Malpigio, nihil minus: nam ultimæ Artrriolarum extremitates, quæ tomentoſæ Goſſypii tenuitatem plurimum exſuperant, canales ſunt ipſi, quibus ſudoris transmittitur materies. Eædem autem fiſtulæ exhalant etiam ſpecie inviſibilis fumi emeritos humores ex corpore & ſuperfluos. En verò

ex-

expanſum mihi campum hîc lætiſſimum exſpatiandi per varias Aliorum ſuper his, quæ modò expoſui, ſententias. Sed abriperent me hæc à propoſito meo, ut ſcilicet manifeſtos errores, quos in Anatomicis Ipſe commiſerim, vel alii, absque ullo odio, ſolo veri amore, exponam.

## I V.

### *De Glandulis aliarum partium membranoſarum.*

INteriora Cerebri cava, Ventriculos vocant Magiſtri, Pleuræ ambitum interiorem, Pericardium, Peritonæi cavitatem, Tunicamque Teſtium vaginalem dictam, ſemper madere, lubricari, vaporoſo humore allui, omnes norunt. Neque minus evidens habetur laticem hunc in cava illa pulſum liberè ſurſum inde emanere retrogrediendo. An verò opus illud efficeretur Stenonianis, & Malpigianis Glandulis, quas egregii hi viri ponunt hos in uſus membranas illas ubique obſidere? diu dubitavi. Verum, poſtquam arte ſingulari uſus detexi nunquam ſatis admirandam Arteriolarum extremarum tenuîtatem, facilè perſpexi ad ſcopum hunc nec opus eſſe Glandulis, imò verò neque easdem ibidem reperiri. Fatetur id ſanè magnus Malpigius aſſerendo Glandulas haſce in ſtatu ſano conſpectas haud fuiſſe, ſed in morbis, ubi dilatatæ ſunt, & auctæ, demum conſpicuas fieri. Fateor in hoc argumentandi genere ſpeciem ſubeſſe perſuaſionis. Sed tamen putem corpuscula, quæ apparent in membranis dictis, non eſſe, nec fuiſſe, Glandulas. Contrà verò clarum mihi quidem videtur, extremitates Arteriarum obſtructas abire in tumores præternaturales, mutatâ penitus nativâ formâ. Nonne Aneuriſma, Varix, Phlyctena, atque alii ſimiles morbi, exempla clara exhibent? Qui itaque aſſerit Glandulas eſſe ibidem locorum, in ſanitate demonſtret oportet: id enim Anatomici eſt, de non exploratis ſilere pòtius, quam luxurioſè excogitare.

## V.

## *Rurſum de Glandulis aliarum partium, & de Papillis tactus quam plurima.*

QUo magis ſedulò, & diu perſcrutor corpuscula, quæ in corpore nòſtro ab Anatomicis Glandulæ appellari ſolent, eò magis certus fio, Glandulas haud eſſe, quæ vulgato ſermone ubique pro talibus recenſeri ſolent. Neque ullo modo video, corpuscula, quæ ſita ſunt in averſâ parte coronæ Glandis Penis virilis, Glandulas eſſe: licet ſubtiliſſimus Morgagni cum aliis pro Glandulis agnoverit in adverſariis. Mihi interim, ſalvâ Viri Egregii auctoritate, apparent iſtæ eminentiæ habendæ eſſe pro Papillis Nervoſis ultra ſuperficiem in limbo coronæ Glandis aſſurgentibus, quæ, ubi orgasmo venereo tenſæ, atque molli frictu preſſæ ſunt, ſummam in hoc opere delectationem excitant. Verùm quoties tabo virulento impuri ſcorti inquinantur, fœdo ſanè ſpectaculo intumeſcunt, atque deglubente acrimoniâ concepti veneni tenuem, quâ tegebantur, pelliculam, nudatæ atque eroſæ atrocitatem intolerabilis doloris ſæviſſimam experiuntur: quod ſummo eſt argumento Nervorum magis, quam Glandium, naturæ affines eſſe. Novi equidem Pilis hiſce locis Papillas carere; ſed neque id in pulpoſo digitorum apice fit, ut etiam non in volâ manus aut pedis plantâ, quibus tamen locis omnia Papillarum plena. Notavi jam dudum extrema Vaſorum ſanguiferorum ſingulis fere plagis corporis quam maximè differre in ſtructurâ, quâ conſtant. Verûm etiam didici deinde id ipſum quoque in Nervorum obtinere extremis: alias quippe in ſuperficie interiori Palpebrarum deprehendi, rurſus in Papillis Mammarum mirè differentes eas, quæ in eminentiori harum parte adſunt; in Linguâ autem mirificè iterum diverſas ab iis omnibus, dum in Cute locatæ iterum longè recedant à ſpecie, quà præcedentes prodeunt. Obſervavi namque quibusdam locis corporis tantâ has copiâ haberi; tanquam propinquâ necti vicinitate, atque concinno adeò diſponi ordine, ut inter illas ſpatii vix aliquid interſit, imò ut & extra ſuperficiem

ficiem Cutis emineant, ut jamjam in toto obſervavi Pene, unde tantæ voluptatis capax, tantoque obnoxia dolori, pars hæc deprehenditur. Illæ autem, quæ profundius immerſæ ſunt Cuti, videntur inſervire huic propoſito, ut baſin præbeant naſcituris Pilis; atque hæ quidem ipſæ numero habentur longè pauciores, neque etiam in conſpectum ſe produnt oculis noſtris, niſi prius piloſæ alicujus partis Vaſcula cuncta materiâ meâ rubrâ omninò repleta ſint, ita ut nullus ramulus illorum absque hacce cerâ ſit. Id verò jam pridem modò reperi, atque præſtiti in Crure humano, quod coram oſtendi Viro in Medicis & Botanicis incomparabili Boerhavio. Etenim id mirabile, in hâc præparatione omnia extrema Vaſcula exceperunt hanc materiem, atque rubeſcunt, ſolæ autem illæ Papillæ, ex quibus Pili naſcuntur, intactæ remanſerunt, atque ſingulari ſuo colore nativo albo quam diſtinctiſſimè ſe interſtingunt ab omnibus vicinis ruberrimisque partibus. Quid verò ſentiendum ſit de Papillis his in Pene, Linguâ, Palpebris, aliisque partibus, poſtea dicam, quum in hiſce inveſtigandis omne locem ſubciſivum tempus.

## VI.

## *De Corde.*

JUre ſibi proprio Cor principatum inter cætera viſcera ſibi vindicare omnes fere autumant; id omninò certum habetur, multa in fabricâ ejusdem necdum ſatis extricata proſtare; meretur itaque ex hâc excellentiâ ſimulque obſcuriore ſtructurâ, & proprietatibus aliqua de ipſo notari. Haud ita bene Anatomici ſitum illius, atque naturalem locum Nobis deſcripſerunt. Licet enim in Thorace locatum illud univerſi afferant, quem tamen ibi obtineat ſitum, id verò haud ita vere depingunt. Godefridus Bidlo in magno opere Anatomico ita expreſſit, ac ſi penderet, apice coni Diaphragma, baſi verò Jugulum ſpectante. Id animalibus, quæ natura prona finxit, commune, nunquam in corpore humano. Scilicet in eo Cor Diaphragmati ita incumbit, ut illa ejus pars, quâ id attingit, quaſi incumbentis ſuo pondere compreſſa eſſet, quod nuſquam in quadrupedibus pronis obtinet.

Con-

Contra verò in hiſce coni ſpeciem figura Cordis æmulatur, quod tamen Cordi humano haud ita verè adſcribere fas ſit: quum forma hujus multum inde recedat, utpote curtius, atque longè compreſſius. Princeps inter auctores Andreas Veſalius ita hæc excudenda ut in tabulis ſuis curavit, ut res ipſa in homine vivente ſe habet. Si autem te ceperit deſiderium cognoſcendæ ſtructuræ Cordis, adeas, nec pigebit, quæ, lumen clarum artis, Steno expedivit. Quum enim ante Eum ſubſtantiam viſceris hujus exiſtimarent Parenchymate quodam confici, induſtriâ accuratiſſimæ indaginis detexit veram Muſculi naturam ibidem adeſſe; demonſtravit autem id ipſum adeò evidenter, ut Hippocratis ſententiam firmans Muſculorum quidem artificioſiſſimum pronunciaverit: utique finem habet ubi initium, utrumque ad baſin aſſertum deinde fuerat omnibus receptum, omnem omninò ſanguinem, qui per Coronarias Arterias fuerat ipſi Cordi datus, nullâ guttulâ excrptâ, per ſolam Coronariam Venam Venæ Cavæ reddi, imò & illum, qui lege circulationis ab utrâque Cordis Auriculâ redibat, unicâ etiam hacce reverti viâ. Verum ego poſtea clarè detexi, atque demonſtravi publico, ramos quosdam Venoſos ita in Auriculas patere, ut partem Venoſi ſanguinis exceptum ab Arteriis directo itinere inſtillarent Auriculæ dextræ, nunquam attactâ Venâ Cavâ, ejusve magno ſinu. Sed neque novum minus fuit inventum Clariſſimi Vieuſſens, poſteaque Thebeſius Eruditiſſimus, quum invenerant ex ipſâ Cordis ſubſtantiâ Venulas aliquas oriri, quæ ſanguinem Cordis ab Arteriæ Coronariæ ramis ſuppeditatum patulis orificiis infunderent ipſi Cordis cavo, absque ullo in ſinu Cavæ, Auriculæve cavo, diverticulo. Id ipſum ſæpenumero etiam demonſtravi. Ipſeque Egregius Thebeſius ſatis apertè fatetur, dum dicit: hoc Ruyſchius videtur omninò olfeciſſe. Verum ſi quem cupido trahit ſpectandi Vaſorum Cordis ſanguiferorum decurſum, mirabilemque texturam, me viſat, exhibebo libens non modò Arterias, quæ per exteriorem Cordis ſuperficiem ſe expandunt, quantoque illæ numero ſe exhibeant, ſed & eas, quæ per interiorem ejusdem plagam diſtribuuntur. Aliquot elapſi ſunt jam anni, quando impenſe lætabar, viſâ mihi exili Arteriolâ, quæ interiorem occupabat Cordis ſuperficiom; erat quippe novi quid, quo reperto delectamur omnes.

Jam verò, poſtquam magis hanc artem exercui, magisque demonſtro cuilibet avido harum rerum ſpectabilem interiorem Cordis cavitatem, tot ornatam vaſculis ceracea repletis materia, ut tota ejuſdem fabrica merè contexta appareat ex ſanguiferis ubique fiſtulis.

Id verò longè adhuc pulchrius eſt, quod Lacerti carnei, horumque tendines ipſi præ multitudine vaſorum toti rubeſcant: imò verò, quod minus forte ſuſpicari quis vellet, ipſæ illæ Valvulæ, quas dirigendo ſanguinis per Cor itineri ſagaciſſima natura dicavit, eadem hac arte pulchra vaſculorum diſtentorum hacce materia ſpecie ſplendent, fulgentque.

Obſerves autem, Clariſſime Lector, me ita injecta materiæ hujus ceraceæ repleviſſe Cordis vaſa, ut, ubi illa pervenit ad extremitates omnium ultimas, tomento, aranearumque filamentis, tenuiores, vaſculis egreſſa quaſi effundatur, atque roris inſtar ſe expandat ſuper molliuſculas carneæ Cordis ſubſtantiæ fibras, easque rubicundiſſimo ſanguinis colore tingat. Certusque crediderim id negotii eodem planè modo ita in vivo perfici homine, ut arte mea in cadavere efficio: ſi enim ſanguis ſuis ubique vaſis coërcitus, rectoque ex Arteriis in Venas itinere transfunderetur, absque ulla ſui effuſione, non poſſet tum nutrimentum partibus corporis noſtri adferre. Denique in hiſce, quæ ita præparavi, Cordibus humanis, oculis liquidò objicere queo, Vaſa ſanguinis, quæ tranſeunt per ipſa vaſa ſanguinea alia, ita ut & hæc ipſa per priora nutriri queant: quin etiam diverſas directiones, quibus diſtincta hæc vaſa porriguntur, dum per interiorem, exterioremque Cordis ſuperficiem tranſeunt.

## VII.

## *De Vomitu inſolito.*

ANimalia quam plurima naſci, vivere, vegere, generare rurſus prolem, inter alia quædam viventia animantia à ſeculis prioribus jam obſervatum fuit; dum interim ſapientiſſimi Philoſophorum vix audeant de modo oriundi certi quid proponere vel hodie. Neque eſt, ut quis putet ſolos Vermes,

Lumbricoſve, intra homines gigni: vix credas quot ſpecies diverſas caſus quandoque obtulerit, vel ſedula indagatio invenerit. Cupisne cognoſcere, adeas, nec pœnitebit laboris, quæ Diaria Eruditorum Gallica, Acta Philoſopheca Britannica, Lipſienſia Commentaria, Academiæ Leopoldinæ Ephemerides, exhibent, legas Diligentiſſimum obſervatorum collectorum Schenkium.

Vah quam mira reperies, quam incredibilia ſpectabis! digniſſima interim eſt, & hæc hiſtoriæ naturalis pars, quæ excolatur, perficiaturque. Ut ſymbolam dem, revoco huc, rariſſimum ſanè animal, quod jam in Theſauro meo Anatomico IX. icone ad vivum ducta expreſſi. Ad quadrupedum pertinet genus ob numerum pedum, caudamque gerit, imò caput, & os, maximè autem Umbilicalis Funiculus ei cohærens raritatem rei augent præ cæteris; integrum ſic condivi, ut in plurimos durare annos porrò queat, atque ſpectari ab iis, quos trahit voluptas talis contemplationis. Aliud interim planè jam demum oblatum mihi poſſideo, quod certè limacem ſatis ſcitè refert: nonne oculi bini, forma, & magnitudo, ejusdem id docent? ut judicare queas ipſe, en, ſic Tibi affero, ut peritus pictor naturam ipſam ejus figura exhibuit. Illud verò ipſum puella quatuordecim nata annos, una cum copioſo evomuit cruore hiſce ipſis diebus. Vegetum quum adhuc eſſet dono mihi dedit puellæ Parens, ſimulque adſeveravit, aliquo illud à tempore vomitus ſupervixiſſe ſpatio, veroque aliquamdiu motu ſemet exercuiſſe.

Id autem facile credes imprimis eſſe commemorandum; quod in corpore humano Vermes generentur tam diverſa forma diſcrepantes inter ſe, ita tamen differentes ab omnibus aliis in natura rerum unquam repertis, ut nuſquam iis ſimilem illum conſpicere detur extra corpus hominis, interim horum nonnulli in plurimarum exporriguntur ulnarum longitudinem. Hos igitur natos fuiſſe in eodem corpore valdè proclive eſt cogitare. Neque nimis probabilis videri poſſet forte ſententia Eorum, qui ex deglutitis talium animantium ovulis productos fuiſſe putant, de quibus ſermo fuit, vermes.

Ille interim, quem rejectum à puella modò deſcripſi, prodiit demum ex illa, poſtquam longo temporis ſpatio fuerat valetudinaria, ſemper de gravitate Ventriculi conqueſta prius, nunquam ſanitate fruens perfecta.

Et

Et equidem verum credulitate multorum abſurdiſſima quæque pro veris obtruſa ſæpenumerò haberi & ficta, ſed tamen pariter certâ fide conſtat prodigiis quam ſimillima quotidie obſervari, inter quæ & animalculum illud recenſendum exiſtimo, quod colore & albo & nigro variegatum vitali motu ſe cognoſcendum præbuit.

Magis adhuc admirationem excitat contemplatio illius animalis in homine geniti, quod in Theſauro Anatom. IX. delineatum in meo Gazophylacio ſpectandum proſtat: quia præditum eſt Funiculo ſimili ac eſt Umbilicalis, quin etiam latuerat in quodam corpore non admodum diſſimili à naturâ Atheromatis, quod vice Placentæ fungi videbatur, inſpectio veritatem rei docet, atque teſtimonia ibidem annexa confirmant.

Neque interim ſentiendum erit, animal illud, de quo ut prius dixeram, à puellâ deglutitum intraviſſe in corpus, ut forte quis arbitraretur: erat enim vivens atque vegetum, neque reptatu inſtar limacis ſe movebat, ſed conatu ſurſum, deorſumque, exercito: evomuerat etiam cruorem prius atque ſimul, præterea adverſâ dudum cum valetudine fuerat conflictata. Neque videtur vivens in Ventriculo permanere potuiſſe, ſed dudum mortuum, ut in plerisque advertimus animalculis, piſciculisve, qui, vivi ubi deglutiuntur, brevi moriuntur poſtea in hoſpitio vitæ ſuſtinendæ inepto.

Cerno quidem, objici hic poſſe dogma hodie cunctis inconcuſſum habitum, de ortu omnium animalium ex ovo: verum hoc tempore id non attingo, nimis enim à meo me averteret propoſito. Tu, quisquis hæc amas utiliſſimum tractatum perlege, quem de Vermibus conſcriptum nobis dedit Expertiſſimus Dr. Nicolaus Andrii gallico ſermone. Invenies ibi Pag. 19. Sententiam Viri eſſe, Vermes morbum eſſe corpori noſtro congenitum, ipſaque, unde tandem prodeunt Vermes, Ova in nobis generari ſimul cum reliquis corporis noſtri partibus, quæ tandem præfinito tempore fota excludant ſuos fœtus ita, ut aliæ corporis partes humores producunt quosdam ante non apparentes, aut & partes quasdam ſolidas. Ego etenim opinioni huic meum facilè apponerem calculum, quia hactenus nullam invenio, quæ ita ſit ipſi veritati conſentanea. Quod ſi probabilem magis quis norit, rogandus erit, eam ut communicare velit.

## VIII.

### *De Monſtris.*

UT prodigioſa eſt naturæ fœtura in gignendis animalculis tam variis, ita quoque varia ſæpenumero deprehenditur in mutandâ partium fabricâ, dum abire videtur à fine ſuo, quem ipſa ſibi præſcripliſſe viſa fuit.

I°. Inter ila primo quidem loco ordinandos puto tres diverſos fœtus humanos, qui nati ſunt ſine Cerebro, neque ullâ gaudent cavitate in Capite penitus oſſeo. Horum ego binos in ſceleta conſtruxi (tertium autem in liquore meo balſamico conſervo integrum) ita, ut Nobiliſſimus Kerkringius in ſuâ eum Oſteogeniâ Pag. 59. icone exactè ad vivum depinxit.

II°. Deinde ſatis & mirabile eſt, hiſce adſtare ſceleton, cujus dextra manus atque pes dexter, digitis numeroſioribus more naturæ conſueto donantur: ſiniſtri verò lateris manus atque pes iiſdem abundant quoque, etenim dextra mauus ſeptem digitos, pes dexter octo poſſidet; ſex habet ſiniſtra cum duabus appendiculis, nouem integris ſuperbit digitis pes lævus. Vid. Pag. 55. Oſteogeniæ Kerkringii, qui & ejus picturam verè dedit, itaque.

*Eſt modus in rebus, noc ſemper copia didat:*
*Prodiga naturæ dona vel ipſa nocent.*

III°. Fœtum etiam humanum cum binis natum capitibus inter mea repoſita conſervo. emi illum, ſed dolui, quod qui primi eum poſſederant minus periti eorum, quæ ad conſervanda hujusmodi rara requiruntur, male eundem condiverint, unde durus jam & omninò niger apparet.

IV°. In ove duos deprehenſos Lienes, vario ſitos loco, oſtendo conditos.

V°. In eodem animali quondam Hepar inventum eſt, in quo quinque proſtabant Veſiculæ fellis. Examinavi oblatum, atque repudiavi tum, quum enormis pretii exactione deterrerer.

VI°.

VI°. Clariſſimus Johannes Jacobus Rau, Profeſſor in Academiâ Lugduno-Batavâ Celeberrimus in Oſteologicis, Myologiâ, & Lithotomia verſatiſſimus, quondam demonſtravit nobis Arteriam ex arcuato flexu Aortæ oriundam; quem poſtea & ipſe caſum reperi, atque adhuc unicuique exhibere videndum poſſum.

VII°. Frequentiſſimè maxima cum diligentia perſcrutanti mirabilem membri maſculi fabricam, contigit ſemel mihi invenire duo diverſa, ſatis fortia involucra, totum corpus Penis humani ambientia atque coërcentia. Illud ego ipſum deſcripſi in Theſauro Anatom. tanquam conſuetum naturæ, ſed quum de induſtria in plurimis perluſtratis poſtea non ita invenerim, petit veritatis ſincerus amor, ut jam moneam plerumque unum modò tale integumentum, rariſſimè duplex, adeſſe.

VIII°. Binos fœtus humanos à multis jam annis aſſervo in balſamo, qui per abdomen inter ſe concreverunt.

IX°. Suillos etiam binos in Uterino hoſpitio concretos poſſideo.

X°. Quin & alium, fere bimeſtrem habeo fœtum humanum, cujus tam ſuperiores, quam inferiores artus, mirè tortuoſi conſpiciuntur.

XI°. In alio itidem bimeſtri fœtu Labium ſuperius fiſſum miraris.

XII°. Sed horrebis fere, ſi videris alium in muſæo meo fœtum humanum, cui ſupra Naſum appendicula eſt adnata inſtar Colis maſculi.

XIII°. Ovis autem Caput exhibeo conditum, cui os deeſt, dum Oculi ſitum perverſum obtinent.

XIV°. Sed vitulum Capite privatum toto, dum una modò Auricula ſupra Truncum, loco Capitis promineret.

XV°. Multa ſedulitate perſcrutabar ſæpe oves quam plurimas, quibus dederat natura Pedes ultra conſuetum numerum, eminentes ex nucha. Nihil verò in omnibus his magis mihi viſum mirabile, quam pedes hi omni ſemper eſſent Muſculo deſtituti, illorum verò deficientium vice pinguedine erant obſiti quam plurima.

XVI°. In alio mei Armarii angulo ſpecto portionem Placentæ Uterinæ humanæ, inſtructam ſuo Umbilicali fune; ſed, mi-

rum! pendet ab eâ fœtus humani crus, cum Pede extremo, tribusque digitis.

XVII°. Plurimos etiam ibidem adſpicio fœtus humanos, quorum Genitalia mirifice deformia, ut & quibus hoc vel illud abeſt membrum aut ſupereſt.

XVIII°. Interim tam varios perſcrutatus toties nunquam inveni Hermaphroditum verum: tamen plurimos fabuloſa quæque de eo referre ubique experior. Quoscumque de hoc genere explorare mihi contigit, deprehendi Pſeudo-hermaphroditos appellandos, ſemper enim in his Clitoridis caput, extra pudenda propendens, mentiebatur Glandem virilis membri, id verò quoties & in brutis adverti? certè dudum ex Genitalibus ovinis exemplum exhibui tale in Theſauro Anatom.

## I X.

### *De raro Renum vitio.*

Renes mirè variatâ figurâ conſpiciuntur ab iis, qui attento luſtrant oculo animalium diverſorum corpora; rem cum fide deſcripſerunt plurimi, quos inter in Zoötomia peritiſſimi eminent *Severinus* & *Duvernejus*, ille in Zoötomiâ ſuâ, hic in deſcriptione Anatomica brutorum. Boves, Urſi, Glires, Erinacei, Teſtudines, Aves, Renes poſſident ſuperficie inæquali conſtructos, ut Malpighius in Tractatu de Renibus dudum accuratione illi propriâ optimè docuit, idemque in poſthumis evidentius probavit. Neque ignorarunt Veteres idem illud inveniri etiam in Renibus humanorum fœtuum, quibus ſemper Renes ita fabrefactos obſervaverunt. Sed in adulto hominis corpore ſemper fere ſunt polita ſuperficie, æquabili, & glabra. Attamen in his quoque interdum, licet ætatis jam adeptis apicem, talis inæqualis, atque ex variis quaſi partibus coaleſcens, Renum facies videtur. Vid. Malpigh. in poſthum. pag. 35. Epiſt. ad Spon. 1. memorabile autem eſt id, quod bis jam mihi fas fuit obſervare: ſcilicet Renes adultorum, ubi facti ſunt ut in foetibus, non modò exhibere ludentis quaſi naturæ errorem, imò verò morbos excitare quam atro-

atrociſſimos, atque poſt cruciatus ſævos tandem & lethales. Primum rei autem mihi inauditæ exemplum dedit matura Virgo, quæ in Amſtelodamenſi degebat Orphanotrophio. Miſera hæc à longo jam tempore exquiſitis adeò, & intolerabilibus torquebatur doloribus circa regionem Renem, ut ineffabile ſit. Accedebant ad acceſſiones crudeliſſimorum paroxyſmorum mictus ſanguinei ſæpe redeuntes. Offerebatur quidem in levamen, quid ars invenire poterat conſilii & remedii. Sed proderat nihil! Igitur omni deſtituta ope, penitusque confecta excruciationibus in ſola morte lenimen reperit, avidoque cauſæ mihi cadaver inſpiciendum exhibuit. Quid verò hic exſpectares mi Lector? credo id ipſum, quod nos omnes lapidem ſcilicet in Renibus aſperum atque hiſpidum. Nos verò inciſo cadavere hujus nihil, ne arenulas quidem, invenimus: ſed erat huic utriusque Renis ſuperficies inæqualis omninò, & repræſentabat faciem ex multis particulis durioribus coagmentatum. Poſtea, quum ſemper mecum mirari caſum hunc pergeret animus, alium novi Virum adultum, luctabatur miſerrimus hic cum dolore lumbari intolerabili, ſæpenumerò redeunte; ſemperque acutius infeſtante, una cum copioſiſſimi ſanguinis mictu. Medici ad arduum caſum implorabantur plurimi, omnes hi tractare morbum ut à calculo Renes obſidente aſpero; omnes ſic cenſuere, hos inter & ego ipſe fui cum filio meo. Neque juverunt interim ægrum omnia, quæ Medicorum ex præſcripto promptus hauſit, remedia. Sed pari fato victus moritur. Inſpeximus ſimul cadaver, atque invenimus exquiſitè eandem Renum ſtructuram, ut in illa puella, ſine calculo ullo vel ſabulo. Genuino hoc miſerandi morbi exemplo didici calamitoſam humani generis conditionem, cauſasque malorum imperſcrutabiles ſæpe & omninò inſanabiles, licet cognoſcerentur. Quæ verò in hac re ſit cauſa ſymptomatum Phyſica, Tu inquire, Medice! forte reperies, licet lateat, neque Te forſitan medendi fugiet methodus, ſi modò miri accidentis ratio Te non fefellerit. Felix, ſi inveneris! Laudandus, ſi inquiſiveris!

X.

## X.

### *De pulchrâ curatione morbi Oeſophagici ſemper pro incurabili habiti.*

INter omnes corporis partes, quæ infeſtantur morbis difficillimæ curationis, haud infimum locum occupant, imò familiam ducunt illæ, per quas neceſſaria corpori ingeruntur, aut ſuperflua foras eliminantur. Inter illas ad incudem revocabo Oeſophagi affectum, quo deglutitio depravatur, & tandem non raro aboletur, ita ut in tali ſtatu moriendum ſit ægro. Deglutitio frequentiſſimé quidem impeditur propter Tonſillas inflammatas, & tumefactas; enim verò de hoc affectu hic non loquor, qui curatu facilis, neque etiam de Angina, multò minus, de rebus deglutitis, puta aciculis &c. quibus adde Atoniam vel Paralyſin fibrarum muſculoſarum Oeſophagi, ſed verò de Oeſophagi anguſtatione profundius ſita, forſan à tumore quodam. vel contractione orta, cujus diſcretio facilis eſt à caeteris ſupradictis, non ſpongia balænæ affixa, oleoque ſaturata, introductionem in Stomachum prorſus impediet: ſi autem affectus conſiſtat in Paralyſi fibrarum muſculoſarum Oeſophagi, ſpongia facile admittietur, à tumore in vel à latere Gulæ ſuborto, illud digitis extrinſecus ſentiri, & explorari poteſt, Præterea in Angina affectus cito oritur, & brevi curſum abſolvit, reſpirandi difficultas ſumma, febris, lingua ſicca in propatulo ſunt, & ſi paucis poſt horis non curantur, & morbus remediis ſit ſuperior, homines ſubito è medio tolluntur.

Ut de hac parte corporis pauca hæc inter mea animadverſaria inſerere voluerim, occaſionem mihi dedit Vir Ampliſſimus, & in arte Medica, & Chirurgica Expertiſſimus D. Johannes Mennes, Phyſicus & Conſul Civitatis Hulſti, qui me in conſilium vocavit ſuper hac re, & quid faciendum in hoc affectu, an ptialismus inſtituendus eſſet, nec ne? cum autem calculum appoſuiſſem, nec alienus eſſem ab hoc auxilio tentando, conuenit quoque Induſtriſſimum, & in Arte Medica Verſatiſſimum Profeſſorem Boerhavium, & alios, quibus in conſilium vocatis; inſtituit curam, feliciſſimo cum ſucceſſu;

ita

itaque ab illo petii, ut mihi communicare vellet, quid ſingulis diebus exhibuerat, quidque de die in diem obſervaverat, id quod fecit, & hoc L. B. in commune bonum communicare volui, vide ſis relationem integram, & ſinceram, ita ſe habet ut Ipſe ad me conſcriptam dedit, ne verbulo mutato.

## *Clariſſime Vir, Decus Batavorum in Anatomicis Excellentiſſimum.*

FAvente ſummo Numinis Flamine, multa ex alto Democratis puteo eruta ſunt abſcondita, tum rariora, tum inaudita, in quibus eruendis indefeſſus ſexagenarius tuus labor, benedictâ manu, palmam omnibus, Clariſſime Vir, me judice, in palæſtra hujus ſtudii militantibus præripuit laureatam; Quo per omnes Germaniæ, Italiæque oras, laurea indefeſſi & exantlati laboris ac perennis encomii ſuſpenſa eſt, quo omnes è Gallia advenæ, quo ex Anglia novitatis cupidi, quaſi ad aram veſtræ ſcientiæ, à die in diem catervatim, ſumma cum admiratione ſollicitantur. Quo novitatis ac deſiderii pruritu, diu anxiè correpto, occaſio ad ſcopum monſtravit viam, cùm literis repetitis vocarer, deſiderio flagranti, à Domino quodam Groningæ Theſaurario, ut manus medelasque adhiberem ſtatui ejus morbifico deplorato. Caſus poſitivus morbi cum videretur mihi rariſſimus, cùm appulerim Amſtelodamum, Conſilium inſtitui medicum, Celebriorumque Chirurgorum, aperui Tibi quoque Clariſſimo caſum, detexi ſuſceptam methodi Curam, interrogando, an aliam noſceres eripiendi ac ſalvandi viam, in ſalutem proximi, in ipſam artis communis laudem mihi benignè ac candidè patefaceres, agnoviſti notata manu caſum rariſſimum, chyrographa obſignaſti conamen inſtituti mei reſpectu partis affectæ, reſpectu cauſæ procatharticæ, ac curæ ipſius abſolvendæ. Qua medendi methodo noſter præpoſitus æger non tantum à morbo, ſed etiam à ſymptomatibus eſt liberatus, ſummo Triunius adjutorio; Qualem medendi ſucceſſum in itinere redux Veſtro pateſeci deſiderio, ulteriùs debitor promiſſi ſum factus dati, ut totam vobis quaſi ſtylo delinearem inſtitutam ac peractam Curam

diariumque explicarem notatum, fortunatosque exhibitæ medicinæ ſucceſſus, tum ut enodarem ſymptomata, tempore Curæ incidentia. Fateor me ad hunc uſque diem fuiſſe debitorem promiſſi dati; verùm ſonticæ rationes locum cum faciant excuſationis, impeditus tum fui cura multorum ſub manu decumbentium, tum officio Conſulatus hujus urbis, uſque ad hunc diem, ubi remiſſio obruti laboris me ſuadet perſolvere debitum. Caſus igitur veſtræ obſervantiæ propoſitus fuit ſequens.

*Caſus.*

Vir triginta annorum natus, genere & proſapia clarus ante tres corripiebatur annos, tum obſtructione Glandularum, quæ Tonſillæ dictæ, tum relaxatione Uvulæ, tum inflammatione faucium, tum hæmorrhoidum cæcarum doloribus, tum earum fluxu notabili, quæ ſymptomata quidem diligentia Medicorum, medelisque appropriatis depellebantur; Verùm continua renovantium caterva ſymptomatum, uti Tuſſis ferina, Hæmorrhoides, Catharri ſuffocativi natales non tantum producebant prodigioſiores, verum ſecum ducentes ſummam æſophagi coarctationem circa quintam & ſextam Colli vertebram, à die in diem accreſcendo deglutitionem impedientem, uſque eò, ut niſi ſumma cum moleſtia, ſummo deglutitionis conamine, ſolum modo fluida, attamen anxiè, aſſumere potuerit nutrimenta, continuo in pejus vergentem; Ob metum diurnum ſuffocationis, eſurino ac jejuno ventriculo, promptas ac auxiliatrices lachrymabundus petit manus medicas.

*Pars Affecta.*

Partem affectam exiſtimabam & ponebam latitare in tunica glanduloſa æſophagi aliisque faucium gutturisque glandulis, præprimis circa quintam aut ſextam colli vertebram, ubi tres illæ notabiles glandulæ, mecum à Domino Verheyen obſervatæ, ac deſtinatæ ad humectandam in deglutitione gulam; ad hæc quoque ſymptomaticè tunica muſculoſa fore affectata.

*Diagnoſis.*

Diagnoſin enodare non neceſſario judicabam, cùm ſigna partem affectam denotantia in propatulo eſſent.

Pro-

### *Prognoſis.*

Ex praxi notum, hic caſus non tantum in curatione graviſſimus, ſed omnino deſperatus ac conclamatus propter viam ad ſumendum debitum nutrimentum, medicaminave occluſam; ad hæc, ubi omnis Chirurgiæ operatio hic nimis curta, vana ac planè manca.

### *Cauſa.*

Cauſam procatharticam, examinatis examinandis, ponebam in diſpoſitione ſcorbuticâ, (ſapienti ſat eſt,) in ſero acri, quale ſerum ſcimus à ſanguine ſequeſtrari per glandulas totius corporis machinæ, ut quoque hiſce ſupra nominatis at in gulâ ſive æſophago, fungoſitate ad molem & coarctationem excretis.

### *Cura.*

Curam ore pleno ſtatuebam, examinatis examinandis periculoſam planeque ancipitem; verùm quoniam melius eſt adhibere dubioſam quam patientem deplorandum inevitabiliter & miſerrimè committere ſepulchro ac dimittere cymbæ Charontis frangiferæ, & ultimum remedium cùm ſit tutiſſimum; Tùm ponebam à praxi doctus multiplici, ucam eripiendi ac ſalvandi methodum, conſiſtentem in debito & accurato ptyalismo in principio, & poſtea levi lentâ ſalivatione; Hâc peractâ ſudoriferis ex mineralibus propinatis, balneiſque aſſociatis; Et poſt hæc internè inſtrumentis debitis ad partem affectam applicatis; ad quæ conducunt deobturantia, conſumentia & conſolidantia.

### *Approbatio.*

Nos infra ſcripti artis ſcientiæque periti, ad caſum propoſitum in Conſilium vocati, examinis lance caſum ſupra propoſitum trutinavimus, methodum à peritiſſimo Viro Johanne Mennes, Doctore Celeberrimo, curandi unicam propoſitam hiſce agnoſcimus, inſtitutum tanquam unicum ac ſalutare pronuntiamus remedium.

Hæc inter nonnullos Veſtra, Excellentiſſime Vir, fuit ap-

probatio. Itinere abſoluto ſuſcepto, viſitavi Groningæ noſtrum ægrum, qui deſiderio adventus mei emaciatus, extenſis brachiis lachrymabundus excipiebat me ſoſpitatorem, die Aprilis ſecundo, illico tentavi æſophagum ſpinâ balenæ, cujus extremitas exornata fuit ſpongiâ, oleo oblinitâ, quo tentamine perſentiebam circa quintam aut ſextam colli vertebram, obſtaculum tale impermeabile, ut deſcendere nequirem ad ulteriorem deſcenſum, quo ſcrutinio talem circularem percepi coarctationem, ut ne quidem apice ſpongiæ permeare poſſem. Poſt duas horas propinavi juſculum limpidius; quod ſumere, etiamſi cochleatim, non poterat, niſi ſummo deglutitionis conamine, imo ut ſex vel ſeptem deglutitionis probamina ac tentamina facere neceſſe eſſet, ſummâ cum tumefactione ac rubore faciei. Circa guttura, faucesque omnes inveni partes ſolidas, naturales, niſi ut Tonſor quidam relaxatam decurtaverat forfice Uvulam, quam inveni nunc nodoſam, Tonſillæ erant inflammatæ, neque notabiliter tumefactæ, ſed induratæ; inveni ægrum melancholicum, emaciatum, colore pallidiore ac planè lurido, quo non tantum turbabatur facies, ſed rugæ faciei incrementum turpitudinis ac deformoſitatis majus dabant. Examinavi ſedulo vitæ ante actæ genus ac diætæ an unquam inciderit in Veneris laſcivæ ſcyllem, aut Bacchi Charibdim, ſanctè mihi confeſſionem dabat, nunquam aliqua Veneris nota aut ſtigmate correptum fuiſſe, imo nunquam in palæſtra Veneris luſiſſe, niſi cum ſana ante annum nunc nupta. Hiſce pro Medici neceſſitate examinatis, greſſum ulterioris examinis extendi, quæ & quanta adhibita fuerint pro diverſâ Medicorum intentione medicamina, percepi noſtrum ægrum omnibus Medicorum & Chirurgorum conatibus inſtar mactandæ Ovis placidè ſe ſubmiſiſſe; inter qualia curandi ac applicati conamina, aliquod junioris Medici inveni inauditum, quod narratum ſpero Vobis non fore ingratum. Noſter æger inſtar deſperabundi relictus, tum à Medicis, tum à Chirurgis, omnia ab agyrtis & anilibus conſiliis venalia propoſita, ac verborum popina prolata, applicabat, ſine ullo reconvaleſcentiæ ſucceſſu, contigit ut Novelletus in medicina Tyro, jam jam Doctorandus, ac Academicis ſtudiis tumidus, rumorem civitatis ſpargeret, ſeſe infallibiliter noſtrum ægrum curaturum, ſi modo patiens huic fidem daret. Qua promiſ-

ſionis

ſionis ſecuritate datâ acceſſit ægro noſtro, fecit ac applicavit turundam grandiorem latitudine aperturæ æſophagi, longitudine ſpithami, quam oblinitam intrudebat unguento quodam; quæ turunda fræno alligata erat auribus, ne deſcenderet in ventriculum, in qua triſti poſitura noſter æger, noſter patiens inſtar omnium patientiſſimus, per quatuordecim dies ac noctes gemebundus inſtar ſummi captivi detentus, ſine ulla de hac pœna, requie aut remiſſione, niſi ut ſumeret ſumma cum anxietate juſculum limpidum; per nares reſpirationi tantum via erat patula, interim vana hujus Academici Candidati erant inſtituta riſu ac cachinno perſolvenda. Ad hæc legi omnes ab ægro noſtro ſollicitatas Doctorum expertorumque conſultationes, inveni, perlegi ac percepi, unam à Domino Boerhaven Lugduni Profeſſore transmiſſam, ad ſcopum curationis noſtrum tendentem ac collimantem; hac Conſultatione, cum veſtra conjuncta ſtipata, divino deſtinatam ac propoſitam adjutorio incepi curam, nempè primo correctis corrigendis, per ptyalismum hoc peracto, per plenam ſalivationem: Qua abſoluta, gulæ coarctatio non tantum deleta, ſed totum æſophagi obſtaculum depulſum eſt, ut ante nominato ac dicto inſtrumento non tantum liberrimè, ſed ſine minimo incommodo aut obſtaculo ad ipſum deſcendere potuerim Ventriculi Orificium. Quamvis omnia ſecundum veras medicinæ regulas inſtituta, quamvis ex voto & probamine omnia ſucceſſerint, ut nullum in deglutitione amplius obſtaculum, attamen noſter æger conſuetudine mali ac ſuſceptis præjudiciis ita obſeſſus, ut nollet credere abſolutam eſſe curam, obſtaculum, ac remoram eſſe planè remotum, quare à die in diem ſpina Balenæ, ſpongia exornata, uſque ad orificium ventriculi plenarium tentamen interim confeſſorium dedi, tam ad tollenda mali relicti præjudicia, quam ut conceptas ac meticuloſas deponeret cogitationes, undè quidem certior factus, verùm ſolida in principio non auſus ſumere nutrimenta præ metu ſuffocationis imaginariæ. Quare præſcripſi illius loci commune aliquod pulmentum, quod præparatur è farina ſecalina & aqua fontana diu concoquendo, vulgo *roggen doljes*, illic dicitur optimi nutrimenti, facilisque concoctionis, de quo pulmento, bis, tum ter de die, cum lacte ſumebat non tantum ſcutellam unius pintæ plenam, verùm, ut dicitur, *een goede Spoel-comme vol en*

 *een*

*een Spoel-comme melk.* Quibus deglutitis, gaviſus ille non tantum, ſed ego ſummopere, uſque dum, ut ſumeret ſolida cujuscunque generis nutrimenta infarcienda, donec malo depulſo, præjudiciis deletis ſe curatum eſſe affirmabat. Quam peractam curam; veſtro non tantum dignam ingenio, judicavi transmittendam; verum ut ſolverem promiſſi mei penſum, in teſſeram noſtræ amicitiæ noviter contractæ, adjungo accuratum tractatæ curæ Diarium, conditione petitoria, ſi vobis talia in Cura medica ſint rariora occurrentia, æquali manu benigna mihi velitis concedere, tum ad ſtabilimentum noſtræ communis ſcientiæ, quam in ſalutem pretioſam proximorum. In quam & amicitiæ ſpem permanſurus, qui ſum indefeſſus, Clariſſime Vir,

Veſtræ Obſervantiæ

Addictiſſimus

*Hulſti die* 19. *Octob.*
1716.

JOHANNES MENNES,
Phyſicus & Conſul Urbis.

Diarium

## *Diarium Curæ habitæ.*

ANte meum adventum, transmiſi præſcriptionem alicujus decocti, quo uſu, humorum correctio, pro intentione abſoluta eſt, præparatis præparandis, quoad patientem, quoad locum: Incepi curam adjuvatrice Dei dextra, ſummoque Numinis flamine.

1716.

April.

6. Exhibui Mercuriale purgans, quo ſex leviſſimas pro mea intentione habuit ſedes, levamine deſiderato.

Circa veſperam propinavi ſudoriferum ex mineralibus, id eſt, Antimoniatis & mercurialibus propinatum, effectu deſiderato, ut per totam maduerit noctem ſudore debito.

7. Exhibui alicujus præparati gr. V. E. connubio mercurii & antimonii, effectu, ut multum viſcidæ per vomitum ejecerit materiæ, & duas habuerit ſedes, ſine aliquo turbido conamine aut dolore.

Circa Veſperam repetitam prædicti compoſiti exhibui Doſin, qua tres habuit ſedes.

8. Exhibui gr. V. quibus ſecutæ ſunt quatuor ſedes dolore ac ardore aliquo inteſtini recti, æque in collo veſicæ.

Circa Veſperam repetita exhibita doſi, ſubſecutus eſt teneſmus, verum ejectione viſcidæ materiæ perquam acerrimæ.

9. Manè non tantum rei ſpeculator fui, quoniam perſentiebam oris fœtorem fragrantiſſimum. Verùm

Circa Veſperam exhibui gr. V. ſine ulla materiæ ejectione, aut per ſedes, aut per vomitum, ſed patiens totam urinæ plenam reddidit matulam particulis acrioribus ſalinoſis ſcintillantibus, fœtore fragrantiſſimo ac hircino, colore rubicundo, quibus ejectis circa noctem ſubſecutus eſt ptyaliſmus.

10. Dedi gr. V. ſubſecutus eſt vomitus ejectione multum viſcidæ materiæ, ſine ſede, ſed odore fragrantiſſimo, cum magna Urinæ quantitate ut antea.

11. Ex-

11. Exhibui gr. X. quoniam ſalivatio in æquilibrio quaſi ſtaret, cum ſumma circa partem affectam coarctatione, ſuffocationis metu, propter viſcidam materiam ad motum difficiliorem illic ſtagnantem, quoniam limpida tantum eliminabatur materia.

12. Omni metu depulſo, ſalivatio incipiebat, omiſi igitur internè medicamina: Externè applicabam quæ erant conducibilia, ad attenuanda viſcida incidenda, diſſolvenda, ac aperienda. Interim patiens in loco detinebatur admodum calido, ut ſemper ſudores ſentiret debitos. Quo die inconceptibilem viſcidam ac tenaciſſimam per ſalivationem ejecit materiam, odore fragrantiſſimam, apud artis filios pituitam albam dictam, interim ſine ullo incidente ſymptomate aut ſede.

13. Tantum ſpeculator fui, quoniam omnia ex voto ſuccedebant.

14. Remanente viſcida materia, coactus fui exhibere gr. V. pro incitamento, ſine vomitu, ſine ſede, ſine urina, ſed cum ſudore & viſcidæ materiæ debita ſalivatione.

15. Repetitam exhibui doſin gr. VI, cum ſucceſſu debitæ ſalivationis, ſine ſede, ſine vomitu, ſed cum ſudore ac urina turbulenta.

16. Speculator fui, ſine vomitu, ſine ſede, ſed cum ſudore & urina turbida.

17. Speculator fui, nulla fuit ſedes, nullus vomitus, aut urina, ſed ſudor fuit debitus, ſalivatio ex voto.

18. Speculator fui, ſalivatio ex voto, ſudor debitus, urina nulla, ſine ſede & vomitu.

19. Speculator fui, quoniam omnia ex voto uti antea, odor autem qui fragrantiſſimus nunc mutabatur, factus depuratus ac limpidior tota materia eliminata.

20. Speculator fui, ſine vomitu, ſine ſede, ſine ullo ſymptomate; ſalivatio non tantum ex voto; verùm urina, quæ aut antea turbida, nunc clarior, ac odore violaceo induta reddebatur, boni ominis.

21. Ad majorem Intentionis ſecuritatem inſtar Canis Venatici exhibui gr. IV. ad ruſpandum an aliquid in his aut illis latibulis latitaret mali. Effectu mirabundo; nam ſubſecuta eſt urina clara, debito ac naturali odore ac colore

colore per ſalivationem emiſſa tantum limpidiſſima materia ſine fœtore ullo aut odore, nunc, ubi per totum ſalivationis curriculum nullum habuerit ſomnum, placidè dormivit; quaſi ſomno ſepultus per totam noctem: manè expergefactus hilari refocillatoque animo, eſurino ſtomacho ſalutavit accedentes.

22. Speculator fui omnium ad melius.

23. Iterum pro Indagatore dedi gr. III; undè certior factus omne malum planè eſſe eliminatum, ſaliva limpida, urina debita, ſine ullo odore manifeſto, quare

24. Exhibui praeſcriptum Emollientis Enematis, quoniam per totum ſalivationis curriculum, nihil excrementi per alvum depoſuerat, interim ſine ſucceſſu proſpero. Quare

25. Infuſionem dedi laxantem, quâ laxam accepit alvum ſatisfactoriam, ſine ullo dolore aut gravamine.

26. Ad majorem ſecuritatem iterum dedi gr. IV, ſine ullo alio effectu, niſi ut excitaret ſudorem debitum, quo gaviſus malam eliminatam eſſe materiam.

27. Per totam benè dormivit noctem, juſcula jejuno cepit ventriculo; igitur pro illiniendo collo praeſcripſi ſequens Linimentum. ℞. Ung. pomati ℥iß. ol. ſuccini albi ℈ij. Lavendulae ℈iß. Nuc. Moſch. exp. ʒj. ol. ſpicae Nard. Indic. ℥j. F. Linimentum. Externè ad focum collum obliniendum.

28. Exhibui purgans debito ſucceſſu.

29. Exhibui Laxativum cum ſucceſſu ad reſtituendum pedetentim motum periſtalticum.

30. Praeſcripſi pulmentum antea nominatum.

Mayo.

1. Quoniam alvus conſtricta, iterum praeſcripſi purgans ut antea, nullo cum ſucceſſu, quare enema cum ſucceſſu inſtitutum eſt.

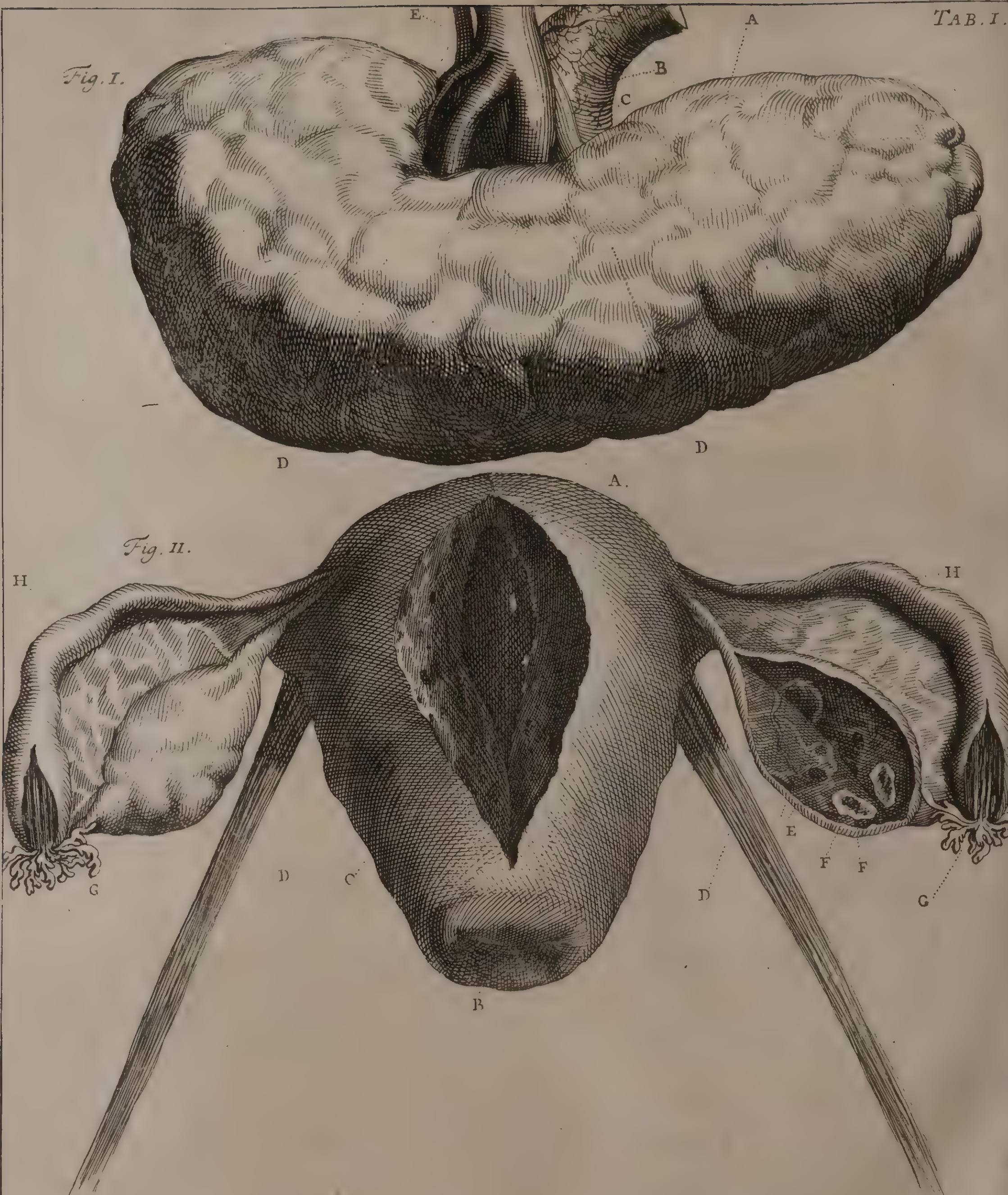
2. Inſtitui Curam Lacteam per octiduum.

Tum porrò per decocta, ac balnea ſicca appuli ad ſcopum curae praepoſitum.

12. Spongiâ, ſpinâ Belenae exornatâ tentamen circa aeſophagi obſtaculum inſtitui, deſcenſium ſine ullâ remorâ feci ad ipſum ventriculi orificium, quotidiè oleo quodam

illinitâ repetitionem peregi; Undè certior factus curam Dei gratiâ abſolutam eſſe, quare ſanus ad hoc uſque tempus noſter antea deplorabundus à mè relictus eſt patiens; de Quo, literis heri acceptis, certior factus ſum.

TAB. I.




*Neerd. Taf. 220.*

# EXPLICATIO
# FIGURARUM.

## TABULA I.

Fig. I.

A. *Ren Humanus.*
B. *Pelvis.*
C. *Vena Renalis.*
D. D. *Superficies Renis inæqualis.*
E. *Ramus Arteriæ Renalis.*

Fig. II.

A. *Uterus mulieris gravidæ.*
B. *Os Uteri.*
C. *Apertura cultro facta.*
D. D. *Ligamenta teretia, rotunda vulgò dicta.*
E. *Ova non fœcundata.*
F. F. *Ovarium cultro apertum, ut Ovum fœcundatum in conſpectum veniret: hujus facies exterior albicans, Calyx nuncupatur Graafio, interior verò, ſeu contentum coloris eſt cinerei, id quod ſculptor ſtudio nigrum fecit, ut à calyce diverſum eſſet colore.*
G. G. *Ductus Ovarii fimbriæ.*
H. H. *Ductus Ovarii, ſeu Tubæ Fallopianæ.*

## TABULA II.

Fig. I.

A. A. *Dextri Ventriculi Cordis in planum expanſi facies interior, ex juvene.*

B. *Vaſcula ſanguinea tenuiſſima repleta ceraceâ materiâ rubrâ, quæ tanto ſunt numero, uti dicta facies videatur ex meris Vaſculis ſanguineis conſtituta.*

Fig. II.

A. *Siniſtri Ventriculi Cordis in planum expanſi facies interior.*

B. B. *Vaſcula ſanguinea, quæ non ſolùm per carneam ſubſtantiam, verùm etiam Chordas, Valvulas, & Lacertarum tendines numeroſiſſime ſunt diſſeminata, ita ut Cor rubicundiſſimo colore undique ſuperbiat.*

Fig. III. Uterus humanus ſemine virili ſaturatus: vîd. Hiſtor. Fol. 2.

A. *Portio Vaginæ.*

B. *Ejus cavitas.*

C. *Uteri fundus.*

D. D. *Ovi ductus ſemine virili quoque repletus, idque in utroque latere.*

E. *Apertio uteri cultro facta, uti ejus cavitas, ut & ſemen jam à liquore induratum, in conſpectum veniant.*

F. *Fimbriæ Ductus Ovarii.*

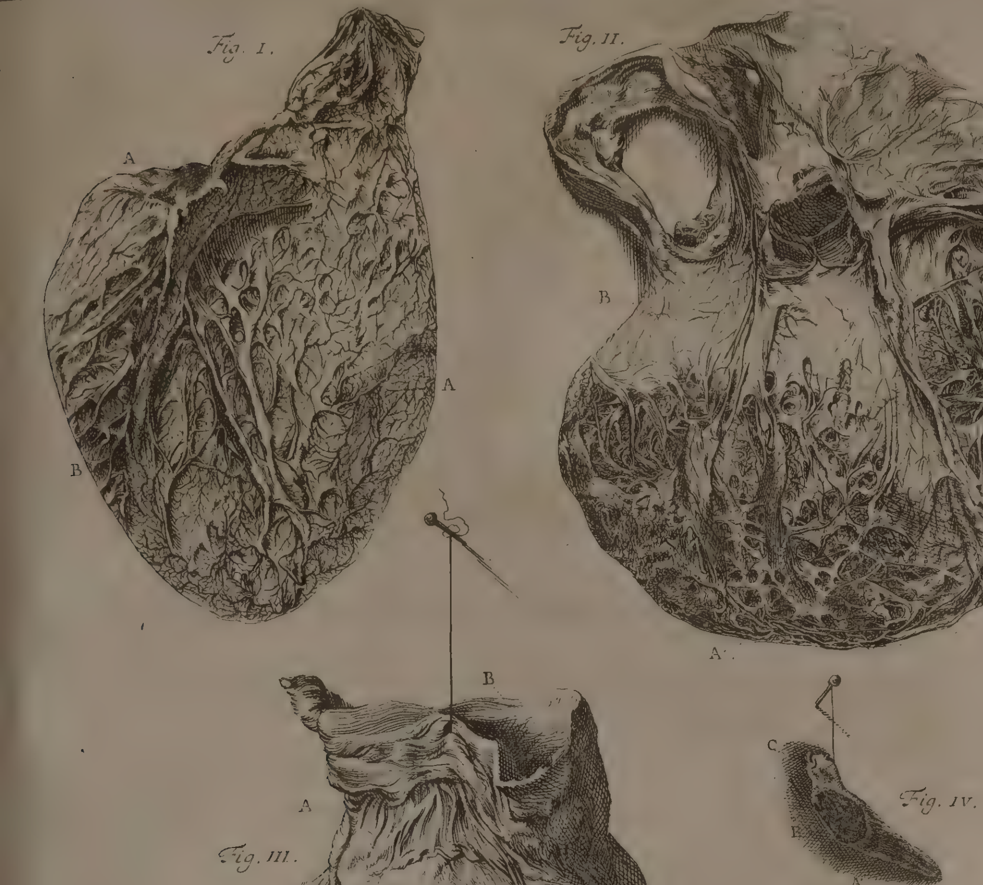
Fig. IV.

A. *Animalculum vomitu rejectum. Limaci æmulum. vid. Fol.* 18.

B. *Tuberculum in latere ſitum.*

C. *Capitulo analogum.*

TAB. II.




*Neerd. Taf. 121.*

*I. Wandelaar ad vivum fecit*